

20.12.2017

VJ-VAJA pientyöryhmä

KÄYTÄNTÖJÄ LIITTYEN VAKUUTTAMISVELVOLLISUUDEN POIKKEUKSIIN LVL 8§

Uuden liikennevakuutuslain myötä aiemmin Valtiokonttorin käsiteltäväksi menneiden vakuuttamisvelvollisuudesta vapautettujen ajoneuvojen liikennevahinkojen käsittely on siirtynyt Liikennevakuutuskeskukselle. Vakuutus- ja vahinkojaostot katsoivat tarpeelliseksi täsmentää käsitteitä vakuuttamisvelvollisuuden rajatapausten osalta. Ohjeessa pyritään tarkentamaan vakuuttamisvelvollisuutta niiden ajoneuvojen osalta, jotka ovat LVL 8§:n mukaisesti poikkeuksia vakuuttamisvelvollisuudesta edellyttäen, ettei niitä tarvitse rekisteröidä. Työryhmä tunnisti ja tarkensi seuraavia tilanteita:

Aluetta koskevia tulkintoja

- **Työmaa-alue:** taustana on Trafirin uusi ohje liittyen eristettyyn alueeseen. Pääsääntönä on se, ettei alueella saa liikkua ilman lupaa.
 - alueen tulee olla sellainen, että ulkopuolinen tietää tai pitäisi tietää, että kyseessä on työmaa-alue (yleiseltä liikenteeltä erillään oleva alue)
 - pienten vähäisten siirtymien osalta voidaan sallia vähäistä tulkinnan vapautta, esim. mikäli lavetti ei mahdu sisään työmaa-alueen portista, voidaan ajoneuvo siirtää lavetille portin ulkopuolella eli purkaminen / lastaaminen välittömästi työmaa-alueen yhteydessä ei tuota vakuuttamisvelvollisuutta. Siirtoajo tuottaa vakuuttamisvelvollisuuden, esim. jos lavetti on kadun toisella puolella
 - vakuuttamisesta on vapautettu ainoastaan yksinomaan yllä mainitulla alueella liikkuvat
 - esimerkiksi työntekijöiden ajoneuvojen pysäköinti alueella ei tee aluetta yleisesti liikenteessä käytettäväksi alueeksi
 - tavaraliikennettä ei tässä yhteydessä katsota yleiseksi liikenteeksi. Vaikka ko. tavara-autokanta on yleensä vaihtuvaa ja yksilöimätöntä, on kysymys kuitenkin useimmiten ammattimaisesta tavaraliikenteestä (osana logistista ketjua).
- **Tehdas-, satama- tai varastoalue:** näiden alueiden osalta toimitaan samojen periaatteiden mukaisesti kuin työmaa-alueiden, vaikka jotkin varastoalueet voivat olla vaikeammin hahmotettavissa kielletyksi kuin työmaa-alue.
 - esimerkiksi työntekijöiden ajoneuvojen pysäköinti alueella ei tee aluetta yleisesti liikenteessä käytettäväksi alueeksi
 - mikäli alueella on asiakasliikennettä, voidaan alue katsoa yleisesti liikenteessä käytettäväksi
 - tavaraliikennettä ei tässä yhteydessä katsota yleiseksi liikenteeksi. Vaikka ko. tavara-autokanta on yleensä vaihtuvaa ja yksilöimätöntä, on kysymys kuitenkin useimmiten ammattimaisesta tavaraliikenteestä (osana logistista ketjua).
 - varastohallit voidaan katsoa pääsääntöisesti eristetyiksi.

20.12.2017

- satama-alueella ei tarkoiteta kuitenkaan esimerkiksi laivaan ajettavaksi tarkoitettua väylää vaan erityisesti rahdin käsittelyyn tarkoitettua aluetta.
- **Omakotitalojen piha-alueet:** Trafín ohje koskee ainoastaan yksinomaan piha-alueella käytettäviä (päältäajettavia ruohonleikkureita), eli esimerkiksi kiinteistönhuoltoyhtiöiden ym. kalusto on rekisteröitävä ja liikennevakuutettava. Eristämisen kriteeri koskee käytännössä melko suppeaa joukkoa.

Ajoneuvoja koskevia tulkintoja

- **Päältäajettavat ruohonleikkurit:** ei rekisteröitävä eikä liikennevakuutettava yksinomaan omakotitalojen piha-alueella käytettäessä, mikäli laitteen rakenteellinen nopeus on alle 15 km/h (vrt Trafín ohje sekä omakotitalojen piha-alueiden ohje).
- **Lasten käyttöön tarkoitetut ajoneuvot:** ohjeisto: Vain lasten kuljetettavaksi tarkoitettuja ajoneuvoja ei liikennevakuuteta, jos niitä ei varustetasonsa tai rakenteensa puolesta voida rekisteröidä eikä niiden nopeus ylitä 25 km/h. Vain lasten kuljetettavaksi tarkoitetuksi katsotaan ajoneuvo, jota ei kokonsa ja kantavuutensa vuoksi voi käyttää muu kuin lapsi. Käytännössä tämä joukko jää melko vähäiseksi.
- **Yksinoman vammaisten käyttöön tarkoitettu sähköpyörätuoli tai muu vastaava kevytrakenteinen ajoneuvo, jota ei tarvitse rekisteröidä:** Sähköpyörätuolit kuuluvat tähän kategoriaan. Myös muut kevytrakenteiset ajoneuvot, jotka ovat sähköpyörätuoliin rinnastuvia, kuuluvat tähän ajoneuvoluokkaan. Vammaisten käyttöön tarkoitetut jalankulkua avustavat tai korvaavat sähköiset liikkumisvälineet sekä kevyet sähköajoneuvot, kuten sähköskootterit (esim. MiniCROSSER) voidaan katsoa sähköpyörätuoliin rinnastuviksi kevytrakenteisiksi ajoneuvoiksi. Edellytyksenä on, että ajoneuvo on luovutettu yksinomaan vammaisen käyttöön sairaanhoitopiiriin tai sen alaisen apuvälineyksikön toimesta. Tällä voidaan varmistaa se, että ajoneuvon tarve johtuu nimenomaan vamman aiheuttamasta liikkumisrajoitteesta sekä se, että ajoneuvo on yksinomaan vammaisen henkilön käytössä. Tähän ajoneuvoluokkaan luetaan ainoastaan vammaisille liikkumisen apuvälineiksi luovutetut ajoneuvot. Jos ajoneuvon kuljettajan liikkumistarve tai -rajoite johtuu muista tekijöistä, kuten ikääntymisestä, ei ajoneuvon katsota kuuluvan tähän kategoriaan, vaikka se rakenteellisilta ja teknisiltä ominaisuuksiltaan vastaisi vammaisille luovutettuja ajoneuvoja. Myöskään vammaisten käytössä olevia rekisteröimättömiä maastomönkijöitä ei lueta tähän kategoriaan, koska niitä ei katsota lainkohdan tarkoittamalla tavalla kevytrakenteisiksi.
- **Tela-alustaiset moottorityökoneet:** vakiintuneen käytännön mukaan ei liikennevakuuteta. Tela-alustaiset moottorityökoneet katsotaan vakuuttamisvelvollisuudesta vapautetuiksi kun niiden nopeus on alle 15 km/h. Tela-alustaisia moottorityökoneita ei ole tarkoitettu rekisteröitäväksi käyttöalueensa ja ominaisuuksiensa vuoksi:

20.12.2017

- AjonL 2§: Soveltamisalan ulkopuolelle jäävät ajoneuvot
- AjonL 64a§: Poikkeukset rekisteröintivelvollisuudesta

Laitteet on tarkoitettu käytettäväksi muualla kuin tiealueella, työntekoon, ei henkilön tai tavarankuljettamiseen. Tuodaan työmaalle tms. lavetilla. Riski ei ole liikenteellinen - vahingot työperäisiä. Verrattavissa leikkuupuimuriin.

- **Kuukulkijat, saksinostimet:** katsotaan vakuuttamisvelvollisuudesta vapautetuiksi. Vrt. telalustaiset ja leikkuupuimurit.
- **Kävellen ohjattaviksi tarkoitettut laitteet (esim. moottoroidut pumppukärryt, itsevetävät ruohonleikkurit, lumilingot):** ei liikennevakuutettavia, ei katsota lain tarkoittamiksi moottoriajoneuvoiksi.
- **Trukit:** mikäli rakenteellinen nopeus on alle 15 km/h, määrittelee ajoneuvolain eristettyä aluetta koskeva tulkinta vakuuttamisvelvollisuuden (alla). Ks. myös työmaa-alueen määrittely edellä.

Trafin ohje eristetystä alueesta (AjonL 2§)

Säännöksiä ei sovelleta sellaiseen ajoneuvoon, jota käytetään yksinomaan yleiseltä liikenteeltä eristetyllä

- työmaalla taikka tehdas-, satama- tai varastoalueella,
- kilpailu- tai muulla vastaavalla alueella.

Liikenteestä eristettynä alueena pidetään edellä mainittuja aidattuja alueita, vaikka aluetta ei olisi suljettu puomein eikä alueella olisi porttivahtia. Liikenteestä eristetyllä alueella ei saa liikkua ilman lupaa. Tällaisena alueena voidaan pitää muun muassa aidattua tehdasaluetta, jonka alueella liikkuminen on kielletty esimerkiksi asiaa koskevin kyltein tai varoituksin.

Liikenteestä eristettynä alueena voidaan pitää myös omakotitalojen aidattuja tai muutoin selkeästi eristettyjä piha-alueita. Yksinomaan tällaisella alueella käytettäviä ajoneuvoja, kuten ruohonleikkureita, ei tarvitsisi rekisteröidä, vaikka alueella liikkuminen ei edellyttäisi erillistä lupaa

Aluetta ei voida kuitenkaan katsoa liikenteestä eristetyksi, mikäli alueen yhteydessä on myymälä-, parkki- tai muuta vastaavanlaista toimintaa, minkä vuoksi alueella liikkuu ulkopuolisia henkilöitä tai ajoneuvoja ilman erikseen tarvittavaa lupaa.

20.12.2017

Vaikka ajoneuvo ei ole rekisteröintivelvollisuuden alainen, on se kuitenkin useimmiten liikennevakuutettava, koska liikennevakuuttamisvelvollisuuden sisältävä ajoneuvon liikenteeseen käytön ala on laajempi kuin rekisteröimisvelvollisuus.